

REFERAT Land- og Byudviklingsudvalget (2022-2025) d. 09-03-2023

Mødedato   Torsdag d. 09. marts 2023 kl. 16:00

Mødested   Mødelokale Haderslev, Indgang B, rådhuset

Mødedeltagere   Bent Kloster, Bo Morthorst Rasmussen, Preben Holmberg
(Fravær), Martin K. Christiansen, Allan Emiliussen, Cecilie
Haaland, Marie Skødt

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Borgerbudgettering i Haderslev og Starup.....	4
Naturpotentialer - adgang og stier.....	6
Opfølgning på dialogmøde.....	7
Budgetprocessen 2024-2027.....	8
Regnskab 2022 og overførsler til 2023.....	10
Forslag til kommuneplantillæg 8-2021 landsbyafgrænsninger og arealudlæg i landdistrikter.....	12
Projektforslag for udvalgets arbejde med frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft.....	16
Udkast til ny Uddannelsespolitik 2023-2026.....	18
Dialog med lokalområder og interessenter.....	21
Politisk koordinering mellem udvalg.....	23
Gensidig orientering.....	24
Dialogmøde med besøgs-klynger.....	25
Underskriftsside.....	26

Punkt 15: Godkendelse af dagsorden

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dagsordenen godkendes

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Indstillingen godkendt, idet punkt 27 udgår.

Fraværende:

Preben Holmberg

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 16: Borgerbudgettering i Haderslev og Starup

22/2702

Sagsresume

Drøftelse af processen for borgerbudgetteringen 2022 samt beslutning om proces for 2023.

Byplanlægger Silja Krüger og kulturkoordinator Thor Lange deltager under punktet.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at:

- processen fra 2022 drøftes
- proces for 2023 besluttes

Sagsfremstilling

Der er i budget 2022-2025 afsat 1,000 mio. kr. årligt til borgerbudgettering i Haderslev by og Starup. Midlerne giver borgerne mulighed for at få støtte til lokale initiativer og sætte deres aftryk på udviklingen i byerne. Formålet med borgerbudgettering er at styrke borgernes medbestemmelse i lokalområdet og lade projekter underbygge nye fællesskaber.

I 2022 var der mulighed for at ansøge om projekter indenfor et af 12 lokalområder eller indenfor de to temaer; ”tilbud til unge mellem 15-25 år” eller ”klima og miljø”, se bilag 1.

I de 12 lokalområder kunne der søges om projekter for op til 50.000 kr. for hvert område. Inden for de to temaer kunne der søges om projekter for op til 150.000 kr. for hvert tema.

Processen kort fortalt:

- Puljen blev annonceret på Haderslev Kommunens hjemmeside og til et offentligt informationsevent ultimo september 2022.
- Ansøgningsfrist var 1. november, hvor der var indkommet 15 ansøgninger. Se bilag 2.
- Midlerne blev fordelt til et afstemningsevent medio november 2022.
- Forvaltningen har siden været i kontakt med ansøgerne, og de første midler er udbetalt. Alle ansøgere blev i samme anledning opfordret til at sende kommentarer til brug ved denne evaluering. Se bilag 3.

På baggrund af den afsluttede proces ser forvaltningen følgende dilemmaer:

- Er projekterne tilstrækkeligt offentlige og åbne for alle?
- Hvad sker der, hvis det eneste projekt i et lokalområde ikke kan opføres, fordi det for eksempel ligger i beskyttet natur eller lignende.
- Hvordan favner man de mange holdninger der er til det fælles byrum i Haderslev?
- Skal der understøttes mere dialog mellem ansøgere?
- Teknik og Klima bemærker, at størstedelen af deltagerne ved det første informationsevent også var dem der indsendte ansøgninger. Og foreslår derfor at afholde informationsmøde af tre omgange for lokalområder i Haderslev. Og et separat for Starup.
- Processen for Starup afklares sammen med kræfterne bag lokalrådet. Der er hidtil udtrykt ønske for selv at afholde en proces med eget infoevent, idegenerering og afstemning.

- Skal en del af puljen fortsat reserveres til specifikke temaer? Og skal det forblive de samme som i 2022? Forvaltningen bemærker at Ungeudvalget arbejder på en ”Ungebudgettering”, bør man som følge heraf undlade temaet ”tilbud til unge mellem 15-25 år”?

Teknik og Klima anbefaler at forlænge perioden mellem ansøgningsfrist og afstemningsevent for at muliggøre dialog med og imellem ansøgere.

Tidsplan, se bilag 4:

- Marts 2023: Evaluering ved Land- og Byudviklingsudvalget.
- April 2023: Dialog med initiativtagere for lokalråd Starup om deres proces.
- Maj 2023: Borgerbudgetteringspuljen for Haderslev og Starup annonceres offentligt.
- Maj-juni 2023 offentligt informationsmøde.
- 1. november 2023 ansøgningsfrist.
- November 2023 afstemningsevent.
- December 2023 tildeling af midler.

Økonomiske forhold

Der er i budget 2022-2025 afsat 1,000 mio. kr. årligt til borgerbudgettering i Haderslev by og Starup.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Udvalget besluttede at;

- fastholde temaer i forbindelse med borgerbudgettering i Haderslev og Starup 2023, idet temaer skal understøtte udvalgets strategi.
- temaer fastlægges på udvalgets møde i april måned.
- udvalget ønsker at opdele Borgerbudgettering 2023 i Haderslev og Starup med hvert et beløb, idet beløbene fastlægges på udvalgets møde i april måned.
- udvalget ønsker, at det enkelte område sikrer den demokratiske proces lokalt, og sådan at det alene er valg af projekter i forhold til temaer, der besluttet ved en fælles afstemningsevent.
- forvaltningen udarbejder oplæg til kommunikation, som præsenteres på mødet i april.
- udvalget ønsker en ny evaluering efter borgerbudgettering i Haderslev og Starup 2023.

Fraværende:

Preben Holmberg

Bilag

Infofolder 2022

Indkomne ansøgninger - Borgerbudgettering Haderslev by og Starup 2022

Evaluering af borgerbudgettering i 2022

Tidsplan Borgerbudgettering

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 17: Naturpotentialer - adgang og stier

22/20715

Sagsresume

Orientering om adgang, skiltning af stiforløb, systemer og ruter til naturpotentialer i Haderslev Kommune, samt samarbejde med lokalsamfund og øvrige interessenter.

Afdelingschef Thomas McCulloch og natursagsbehandler Helle Hartmann fra Teknik og Klima deltager under punktet.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Udvalget besluttede 13. oktober 2022, at udvalget informeres om de tiltag og det arbejde, der pågår omkring stier i og adgang til kommunens naturpotentialer. Udvalget ønsker ligeledes et overblik over de eksisterende samarbejdsflader, og som eventuelt kan udbygges mellem lokalsamfund og Haderslev Kommune, samt et oplæg til en model, der kan sikre skiltning af stiforløb, systemer og ruter, se vedlagte dagsordensordenspunkt.

Teknik og Klima giver på mødet en status på arbejdet, herunder omkring inddragelsen og samarbejdet med lokalsamfundet og øvrige interessenter.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Godkendt, idet forvaltningen på et kommende møde præsenterer priseksempler på to stier udstyret med standardskilte.

Fraværende:

Preben Holmberg

Bilag

LBU dagsordenspunkt 13. oktober 2022

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 18: Opfølgning på dialogmøde

21/24497

Sagsresume

Drøftelse af udvalgets dialogmøde med forsamlingshusene.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dialogmødet drøftes

Sagsfremstilling

Udvalget holdt dialogmøde med forsamlingshusene 23. februar 2023.

Udvalget og forsamlingshusene drøftede blandt andet pulsen på forsamlingshusene og samarbejdet med lokalsamfundene.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Drøftet.

Fraværende:

Preben Holmberg

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 19: Budgetprocessen 2024-2027

23/3987

Sagsresume

Beslutning om udvalgets budgetprocessen for 2024-2027. Økonomiudvalget har den 21. februar godkendt budgetstrategien for 2024-2027 og rammeudmelding for fagudvalgene.

Budgetstrategien har til formål at sikre en grundig, inddragende og gennemsigtig budgetproces i forbindelse med budgetlægningen for budget 2024-2027.

Udvalgene skal i marts måned drøfte det kommende budgetarbejde i foråret. Udvalgene tilrettelægger en budgetproces, som understøtter udvalgenes individuelle behov. Processen skal resultere i, at udvalget afleverer deres bidrag til det tekniske og supplerende budget inden sommerferien i lighed med sidste år, og at udvalgsformanden gennemgår udvalgets budgetbidrag på budgetseminaret den 21. juni 2023.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller,

- at oplæg til budgetprocessen for udvalget godkendes.

Sagsfremstilling

For at sikre en grundig, inddragende og gennemsigtig budgetproces i forbindelse med budgetlægningen for budget 2024-2027 har økonomiudvalget udarbejdet en budgetstrategi, der sætter retningen og fastlægger rammerne for budgetlægningen 2024-2027. Grundlaget for budgetlægningen er den økonomiske politik og 2030 ambitionen for vækst og velfærd.

Land- og Byudviklingsudvalget skal i løbet af foråret sikre, at det kommende års forventede forbrug kan afholdes inden for den udmeldte ramme. Herunder at udvalget realiserer egen andel af det samlede omstillingsbidrag på 0,5 % af serviceudgifterne (13,666 mio. kr.), der blev vedtaget med budgetforliget 2023 og som er indarbejdet i udvalgenes tekniske budget for budget 2024-2027. I budgetarbejdet kan udvalget med fordel inddrage nøgletal, effektvurderinger m.v.

Desuden anbefales det, at udvalget, med udgangspunkt i budgetstrategien, i forårets budgetproces belyser emner, som ønskes medtaget i det supplerende budgetmateriale, som efterfølgende vil indgå i efterårets budgetforhandlinger. For at sikre en bred inddragelse bør udvalget forholde sig til høring af relevante aktører.

For Land- og Byudviklingsudvalget anbefales et procesforløb som fremlagt i vedlagte bilag.

Det betyder, at udvalget jf. procesforløbet skal forholde sig til det tekniske budget på drift og anlæg og arbejdet med overholdelse af budgetrammen for 2024-2027.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Godkendt.

Fraværende:

Preben Holmberg

Bilag

Tidsplan på udvalgs møder forår 2023

Budgetstrategi 2024 -2027

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 20: Regnskab 2022 og overførsler til 2023

23/4061

Sagsresume

Orientering om regnskabsresultatet for 2022 samt godkendelse af udmøntning af genbevilgede overførsler fra 2022 til 2023. Endvidere godkendelse af fire anlægsregnskaber under 2 mio. kr.

På driften er der i 2022 et mindreforbrug på 0,595 kr.

Anlægsresultatet viser et mindreforbrug på i alt 7,869 kr. i 2022.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- Der orienteres om regnskabsresultatet for 2022
- Overførslerne fra 2022 til 2023 godkendes
- De fire anlægsregnskaber under 2,000 mio. kr. godkendes

Sagsfremstilling

Regnskabsresultatet for 2022 på driften i Land- og Byudviklingsudvalget viser et samlet mindreforbrug på 0,595 mio. kr. i 2022.

Af tabel 1 fremgår regnskabsresultatet på drift fordelt på hovedområder:

Beløb i mio. kr.	Korrigeret budget	Regnskab 2022	Mindreforbrug 2022
Forsamlingshuse, tilskud og pulje	0,329	0,279	0,050
Partnerskabsaftaler /kultur- og fritidscentre, tilskud	1,869	1,462	0,407
Arrangement for landdistrikterne	0,094	0,060	0,034
Øvrige	0,186	0,082	0,104
I alt drift	2,478	1,883	0,595

Kommunalbestyrelsen har den 28. februar 2023 besluttet, at mindreforbruget fra regnskab 2022 for Land- og Byudviklingsudvalget skal overføres og genbevilges i budget 2023. Forvaltningen foreslår at de overførte mindreforbrug tilføres de samme områder jfr. tabel 1 og bilag 1.

Land- og Byudviklingsudvalget regnskabsbemærkninger 2022 er vedlagt som bilag 2. Bemærkningerne indgår i kommunens samlede regnskabshæfte for 2022.

Igangværende anlægsprojekter i 2022 - overførsler og disponering ses i bilag 3.

Der har været fire anlægssager under 2,000 mio. kr. som er afsluttet i 2022. Se vedhæftede bilag 4.

Kommunens samlede regnskab for 2022 behandles i Økonomiudvalget den 21. marts 2023 og i Kommunalbestyrelsen den 28. marts 2023.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget den 9. marts

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Godkendt.

Fraværende:

Preben Holmberg

Bilag

Overførsler på driften fra 2022 til 2023 - Land- og Byudviklingsudvalget - bilag 1

Land- og Byudviklingsudvalget - regnskabsbemærkninger 2022 - bilag 2

Igangværende anlægsprojekter under Land- og Byudviklingsudvalget - bilag 3

Anlægsregnskaber under 2 mio. kr. -bilag 4

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 21: Forslag til kommuneplantillæg 8-2021 landsbyafgrænsninger og arealudlæg i landdistrikter

22/4053

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af forslag til kommuneplantillæg 8-2021 Landsbyafgrænsninger og arealudlæg i landdistrikterne. Formålet er at fastlægge nye afgrænsninger og redegøre for de planlægningsmæssige forhold, der skal tages højde for i efterfølgende lokalplanlægning eller landzone-administration. Herudover er et væsentligt formål at inddrage offentligheden i overvejelserne om udviklingsmulighederne i de konkrete landsbyer. Planforslaget fremlægges med henblik på udsendelse i offentlig høring.

Herudover skal der træffes beslutning om konklusion på miljøscreening af planforslaget. Denne afgørelse offentliggøres samtidig med planforslaget.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget, Land- og Byudviklingsudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- forslag til kommuneplantillæg 8-2021 Landsbyafgrænsninger og arealudlæg i landdistrikter vedtages og sendes i offentlig høring i 8 uger.
- afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes miljøvurdering af planforslaget, godkendes og offentliggøres.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 31. maj 2022 at igangsætte udarbejdelsen af et kommuneplantillæg, der omhandler revision af udvalgte landsbyafgrænsninger og mindre arealudlæg til byvækst i kommunens landdistrikter, se bilag 1.

Kommunerne har mulighed for i kommuneplanen at foretage en afgrænsning af den enkelte landsby mod det åbne land. Der er ikke noget krav herom, og denne mulighed er ikke specifikt reguleret i planloven. Det følger af klagenævnpraksis, at mulighederne for at meddele landzonetilladelse er mere lempelig indenfor afgrænsede landsbyer, hvis det fremgår, at afgrænsningen er sket ud fra planlægningsmæssige overvejelser, og når tilladelsen herudover holder sig indenfor de fastsatte retningslinjer og rammer. Udformning og indhold af retningslinjer og rammer har derfor stor betydning for den efterfølgende landzone-administration.

Nævnet skelner mellem fire typer af forhold:

- Ejendomme tæt på byzone og lige udenfor landsbyer: Her er nævnets praksis særligt restriktiv, for at sikre en klar grænse mellem by og land.
- Nye boliger i landzone bør baseres på planlægning, typisk lokalplanlægning, hvor offentligheden inddrages i forhold til kommunens overvejelser om landsbyens kvalitet og muligheder for placering af bebyggelse. Hvis der er foretages sådanne planlægningsmæssige overvejelser, vil der normalt kunne meddeles tilladelse til opførelse af eksempel boliger i overensstemmelse med kommuneplanen.
- Hvis kommuneplanens rammebestemmelser for det pågældende område ikke er udtryk for egentlige planlægningsmæssige overvejelser, fortager nævnet en konkret vurdering.
- Hvis landsbyens afgrænsning ikke er fastlagt i kommuneplanen, kan der gives landzonetilladelse til såkaldt huludfyldning, hvis der er tale om samlet bebyggelse, og den ønskede bolig er omkranset af eksisterende bebyggelse i kort afstand.

Det forudsættes i ovenstående, at der ikke er væsentlige natur- og kulturhistoriske interesser, miljøsyn eller tungtvejende nabohensyn, der taler imod en planlægning og tilladelser.

Forslag til kommuneplantillæg 8-2021 har til formål at fastlægge nye afgrænsninger og nærmere redegørelse for de planlægningsmæssige forhold der skal tages højde for i efterfølgende lokalplanlægning eller landzone-administration. Herudover er et væsentligt formål at inddrage offentligheden i overvejelserne om udviklingsmulighederne i de konkrete landsbyer.

Som en del af processen har der været en indledende debatfase, hvor det var muligt at komme med idéer og forslag til indholdet af kommuneplantillægget. Opsamlingen på denne debatfase samt plangrundlaget blev behandlet af kommunalbestyrelsen den 20. december 2023, se bilag 2.

Udarbejdelsen af kommuneplantillæg 8-2021 har taget afsæt i det plangrundlag, der blev besluttet i forbindelse med denne politiske behandling. Dog har det i det efterfølgende planarbejde vist sig nødvendigt at foretage følgende justeringer. Udover det besluttede plangrundlag foreslås følgende ændringer:

Nørre Vilstrup:

Udvidelse af landsbyafgrænsningen, så hele matr. Nr. 45 Nørre Vilstrup ejerlav indgår.

Skovby

Rammeområde 13.20.BE.01 reduceres langs Brunbjergvej, idet arealerne er støjpåvirkede.

Over Jerstal

Mindre indskrænkninger af landsbyafgrænsningen langs Plantagevej/Løvvej samt i den nordlige del af byen langs Vojensvej.

Jegerup

Den foreslåede udvidelse af Jegerup udgår, idet arealet er støjbelastet.

Arnum

Mindre justeringer af landsbyafgrænsningen efter skel og gældende rammeområde.

Årøsund

Den foreslåede udvidelse ved matrikel 62a, er justeret og afrundet, så der i højere grad tages hensyn til det omgivende landskab.

Fjelstrup

Mindre justeringer af landsbyafgrænsningen, så landbrugsejendommen Avnøvej 59 udgår og matrikel nr. 1 Fjelstrup inddrages.

Sommersted

Landbrugsejendom ved Store Selskærvej tages ud af landsbyafgrænsningen. Herudover udvides landsbyafgrænsningen til at omfatte eksisterende virksomhed ved Vestermarksvej. Herudover mindre tilpasninger efter skel.

Fole

Den foreslåede udvidelse af rammeområde 12.20.BE.01 samt landsbyafgrænsningen har på baggrund af dialog med virksomhedsejer fået en anden udformning.

Herudover tilrettes kortudpegningen til kommuneplanens retningslinje 2.1.1. med udpegning af fremtidige arealudlæg i fremtidig byzone, for de foreslåede arealudlæg i Sommersted og Øsby.

Forslag til kommuneplantillæg 8-2021 omhandler således ændringer af kommuneplanen i 16 landsbyer:

- I 15 landsbyer foretages justeringer og tilretninger af de landsbyafgrænsninger, der blev fastlagt med Kommuneplan 2021-2033.
- Udvidelse eller indskrænkning af 13 eksisterende rammeområder, svarende til de ændrede landsbyafgrænsninger samt mindre administrative tilpasninger.
- Ændring i rammebestemmelsen i et eksisterende rammeområde for at muliggøre etablering af lokal varmforsyning.
- Aflysning af et rammeområde.
- Udlæg af tre nye rammeområder, et til rekreative formål og to til boligformål.
- Ændrede kortudpegninger for retningslinje 2.1.1

Planforslaget er digitalt og findes på en underside til Kommuneplan 2021-2033, via dette link: [8-2021 Landsbyafgrænsninger og arealudlæg i landdistrikter \(haderslev.dk\)](#)

Af bilag 3 ses herudover en udskrift af planforslaget (pdf).

Planforslaget forelægges med henblik på udsendelse i offentlig høring i 8 uger, hvor borgere og lokalråd opfordres til at komme med bemærkninger til planens indhold. Det er på dette sted i processen af de fremtidige landsbyafgrænsninger fastlægges, og efterfølgende ændringer vil kræve fornyet argumentation og planlægningsmæssig begrundelse.

Teknik og Klima har foretaget en miljøscreening af planforslaget. Det er vurderet, at de ændringer som kommuneplantillægget medfører, ikke vil få væsentlig indvirkning på miljøet. På den baggrund konkluderes det, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering af planen.

Konklusionen på miljøscreeningen er indarbejdet i kommuneplantillægget, og offentliggøres samtidig med planforslaget.

Planforslaget fremlægges med henblik på godkendelse til udsendelse i offentlig høring i 8 uger, med henblik på endelig vedtagelse i august 2023. Tidsplanen fremgår af bilag 4.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023
- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023

- Økonomiudvalget 21. marts 2023
- Haderslev Kommunalbestyrelse 28. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Godkendt, idet følgende justeringer af landsbyafgrænsningerne anbefales:

- Der medtages et areal i den sydlige del af Nørre Vilstrup.
- Hele matrikel 62a i Aarøsund medtages.

Fraværende:

Preben Holmberg

Bilag

Dagsordenspunkt - Igangsætning - udarbejdelse af kommuneplantillæg 08-2021

Dagsordenspunkt - opsamling på debatfase

Kommuneplantillæg 8-2021 - Forslag til politisk behandling

Tidsplan

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 22: Projektforslag for udvalgets arbejde med frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft.

23/3823

Sagsresume

Beslutning om projektforslag for udvalgets arbejde med frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft. Land- og byudviklingsudvalget skal på baggrund af styrelsesvedtægten i funktionsperioden arbejde med fremme af frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft. Forvaltningen forslår et projekt, som indledningsvist arbejder med at kortlægge, hvordan Haderslev kommune og kommunens foreninger arbejder med frivilligt medborgerskab og nærdemokrati. På baggrund heraf gennemføres et offentligt arrangement, der giver mulighed for refleksion, inspiration og input til kommunens borgere om frivillighed og nærdemokrati.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- projektforslagets retning og input til oplæg drøftes.
- det besluttes at arbejde videre med projektforslaget
- finansiering af projektet godkendes.

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget skal ifølge styrelsesvedtægten varetage initiativer, der fremmer frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft for borgere, der bor i kommunens landdistrikter og forskellige byer.

Forvaltningen har udarbejdet et projektforslag, der ønsker at få viden om og understøtte frivillighed og et velfungerende nærdemokrati i lokalsamfundene rundt i hele kommunen. Disse kan være med til at skabe samhørighed og sammenhængskraft mellem borgerne i både landdistrikter, centerbyer og Haderslev by.

Projektet har fokus på to områder:

1) kortlægning af nærmedemokrati og sammenhængskraft i hele kommunen

- Spørgeskemaundersøgelsen skal belyse, hvorledes byerne, landdistrikterne og kommunens foreninger (kultur, fritid, sociale, beboerhuse med flere) arbejder med frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft. Som udgangspunkt vil undersøgelsen arbejde med fire overordnede temaer: nærdemokrati, frivillighed, sammenhængskraft og Kommunikation
- En minirapport indeholdende undersøgelsens resultater. Rapporten vil også indeholde anbefalinger med udgangspunkt i resultaterne. Minirapporten er tænkt som inspiration til at arbejde med nærdemokrati, frivillighed og sammenhængskraft.

2) Videndeling og inspiration om det lokale arbejde med frivilligt medborgerskab og lokalt demokrati

- Et offentligt arrangement, der giver mulighed for refleksion, inspiration og input til alle kommunens borgere om frivillighed og nærdemokrati. Til arrangementet dykker vi ned i minirapporten som fundament for dagen og inviterer forskellige oplægsholdere ind, der kan tale ind i tendenser på områderne. Derudover vil dagen give deltagerne mulighed for at stille skarpt på forskellige spor efter interesse. Eksempler på tre spor kunne være:

- Hvordan arbejder man med og fastholdere frivillige i nu og i fremtiden?
- Hvad er nærdemokrati egentlig, og hvordan arbejder vi med det?
- Hvordan skal man kommunikere med lokalsamfundet på tværs af generationer og foreninger?

I bilag 2 findes en detaljeret projektbeskrivelse.

Den forventede løbetid for projektet er forår 2023 – ultimo 2023.

Økonomiske forhold

Projektet forventes at koste 0,120 mio. kr. og foreslås finansieret af overførte midler fra borgerbudgetteringspuljen Haderslev-Starup.

Procedure

- Land- og byudviklingsudvalget 9. marts 2023.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Godkendt med de faldende bemærkninger.

Fraværende:

Preben Holmberg

Bilag

Politik for medborgerskab og Frivillighed 2022

Nærdemokrati, frivillighed og sammenhængskraft

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 23: Udkast til ny Uddannelsespolitik 2023-2026

22/16718

Sagsresume

Vækst- og Udviklingsudvalget sender udkast til ny Uddannelsespolitik 2023-2026 i høring i fagudvalgene.

Uddannelsespolitikken sætter retningen for de kommende års arbejde med at opnå Kommunalbestyrelsens 2030-ambition om 250 flere i uddannelse.

Uddannelsespolitikken vil blive fulgt op af en konkret handleplan.

Vækst- og Udviklingsudvalget opfordrer udvalget til at drøfte uddannelsespolitikken og sammenhængen til udvalgets arbejde, samt bidrager med input til udkastet eller den efterfølgende handleplan.

Fagudvalgenes input vil indgå i Vækst- og Udviklingsudvalgets videre arbejde med Uddannelsespolitikken og handleplanen. Det forventes, at Uddannelsespolitikken skal behandles i Kommunalbestyrelsen den 2. maj 2023.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Udvalget drøfter udkast til Uddannelsespolitik 2023-2026

Sagsfremstilling

I forlængelse af Kommunalbestyrelsens vækstindsats er der udarbejdet et udkast til en Uddannelsespolitik. Politikken skal bidrage til at opnå 2030-ambitionen om 250 flere i uddannelse. Allerede i 2025 er der et delmål om 100 flere i uddannelse.

Vækstindsatsen er delt i tre sammenhængende spor og Uddannelsespolitikken skal derfor ses i sammenhæng med den Erhvervs politik og Bosætningspolitik som Kommunalbestyrelsen også har vedtaget.

Uddannelsespolitikken er udarbejdet med input fra bl.a. Råd for Uddannelse, der har bidraget med anbefalinger til uddannelsespolitikken, og til hvordan 2030-ambitionen kan opnås.

På baggrund af input og udvalgets drøftelser, er der to fokusområder i politikken:

- Flere i uddannelse
- Sammenhæng med arbejdsmarkedet

Under flere i uddannelse er målet at få flere med hele vejen fra uddannelse til job. Samtidig skal der arbejdes for et bredt udbud af uddannelser, så der også i fremtiden kan tiltrækkes flere unge studerende.

For at skabe større sammenhæng med arbejdsmarkedet, lægges der op til kobling til erhvervslivets efterspørgsel, Forsvaret og behovet for flere på velfærdsuddannelserne. Uddannelsespolitikken har også et stærkt fokus på efteruddannelse og livslang læring.

I Uddannelsespolitikken er der særlig opmærksomhed omkring behovet for at skabe et attraktivt unge- og studiemiljø. For at lykkes med den ambition skal der arbejdes med flere dimensioner. Helt konkret lægges der op til, at der i de kommende år arbejdes med:

- Stærke uddannelsestilbud
- Attraktive fysiske rammer
- Levende studiemiljø
- Tydelig sammenhæng til arbejdsmarkedet

For at understøtte Haderslev som attraktiv studieby, er ambitionen om et campus-samarbejde også en central del af uddannelsespolitikken.

Uddannelsespolitikken følges op med konkrete handleplaner.

Procedure

Ungeudvalget den 2. marts 2023

Senior- og Sundhedsudvalget den 2. marts 2023

Teknik- og Klimaudvalget den 6. marts 2023

Social- og Handicapudvalget den 7. marts 2023

Land- og Byudviklingsudvalget den 9. marts 2023

Beskæftigelses- og Borgerserviceudvalget den 9. marts 2023

Børne- og Familieudvalget den 20. marts 2023

Kultur- og Fritidsudvalget den 23. marts 2023

Beslutning i Senior- og Sundhedsudvalget den 02-03-2023

Senior- og Sundhedsudvalget anerkender formålene med Uddannelsespolitikken om, at få flere i uddannelse og skabe sammenhæng med arbejdsmarkedet.

Udvalget lægger særligt vægt på styrkelse af velfærdsuddannelserne og mulighederne for at samarbejde tæt med disse – særligt i forhold til at imødegå de aktuelle og fremtidige ressourceudfordringer på Senior- og Sundhedsområdet. Her er der særligt ønske om at styrke overgangene, vejledningen og mindske frafald på uddannelserne, ligesom udvalget stiller sig tilrådighed i forhold til praktikpladser, mentorordninger m.m. på udvalgets ansvarsområde

Udvalget ser frem til en konkret handleplan og bidrager gerne aktivt til samarbejdet omkring denne.

Beslutning i Ungeudvalget den 02-03-2023

Ungeudvalget ser frem til samarbejdet med Vækst- og Udviklingsudvalget om at udvikle konkrete handleplaner omkring campus, uddannelses- og erhvervsvejledningen og den sammenhængende ungeindsats (KUI).

Udvalget opfordrer til, at input der kommer frem på temamødet den 28. marts indgår i høringen.

Fraværende:

Jens Friis Felber

Beslutning i Social- og Handicapudvalget den 07-03-2023

Social- og Handicapudvalget anerkender formålene med Uddannelsespolitikken om, at få flere i uddannelse og skabe sammenhæng med arbejdsmarkedet. Udvalget lægger særligt vægt på styrkelse af velfærdsuddannelserne og mulighederne for at samarbejde tæt med disse – særligt i forhold til at imødegå de aktuelle og fremtidige ressourceudfordringer på Social- og Handicapområdet. Her er der særligt ønske om at styrke overgangene, vejledningen og mindske frafald på uddannelserne samt sikre relevante praktikpladser i hele organisationen.

Udvalget ser frem til en konkret handleplan og bidrager gerne aktivt til samarbejdet omkring denne.

Social- og Handicapudvalget anbefaler, at der også sker høring i Handicaprådet og Rådet for socialt udsatte

Beslutning i Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget den 09-03-2023

Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget anerkender udkastet til ny uddannelsespolitik 2023-2026.

Udvalget ønsker at der på slide 7 under Det vil vi – dot 5 – tilføjes ”og opkvalificering” efter efteruddannelsesmuligheder.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Land- og Byudviklingsudvalget støtter op om den nye uddannelsespolitik, idet udvalget opfordrer til, at både politik og kommende handleplaner generelt understøtter tilgængelighed.

Alle skal med på uddannelsesvejen, hvorfor både infrastruktur, integration og et stærkt og mangfoldigt erhvervsliv i by og på land er vigtige faktorer, når vi skal lykkes med at matche borgere med uddannelser og beskæftigelsesmuligheder.

Udvalget ser frem til konkrete handleplaner og bidrager gerne aktivt til samarbejdet omkring disse.

Fraværende:

Preben Holmberg

Bilag

Uddannelsespolitik 2023-2026_H

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 24: Dialog med lokalområder og interessenter

21/24497

Sagsresume

Drøftelse af, hvordan udvalgets dialog med lokalområder og interessenter skal fungere fremover.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- den fremadrettede dialog drøftes

Sagsfremstilling

Den direkte dialogform er en vigtig del af udvalgets arbejde. Udvalget drøfter derfor, hvordan udvalget ønsker at sikre tid og muligheder for dialog med lokalområder og interessenter, bl.a. så der er tid til både dialogmøder og udvalgets dagsordenspunkter og drøftelser.

Udvalget holder sine møder hos de 10 besøgs-klynger, der tilsammen udgør de 29 landdistrikter. Møderne er tilrettelagt således, at udvalget mødes med hver besøgs-klynge hvert andet år. Herudover mødes udvalget også med de syv kultur- og fritidscentre og de 17 forsamlingshuse til dialogmøder samt øvrige interessenter. Dialogmøderne foregår på udvalgets ordinære møder.

Nuværende årshjul for dialogmøderne samt oversigt over besøgs-klynger mfl. er vedlagt.

Udvalget kan blandt andet drøfte:

- hvordan en anden opdeling og sammensætning af besøgs-klyngerne kan give mulighed for eksempelvis en hyppigere dialog med de enkelte landdistrikter?
- hvordan andre dialogformer kan være supplement til udvalgets nuværende dialogmøder?
- hvordan dialogmøder passer ind i den nuværende mødestruktur/-afvikling (dialogmøder med besøgs-klyngerne og andre "faste" dialogpartnere holdes sidst på udvalgets ordinære møder kl. 18.30-20.00)?
- i hvilket omfang udvalgs-møderne fortsat skal henlægges til de aktører, som deltager i dialogmødet?

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Drøftet, idet sagen genoptages på et kommende møde inden sommerferien.

Fraværende:

Preben Holmberg

Bilag

Årshjul LBU 2022-2025

Oversigt over besøgs-klynger mfl.

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 25: Politisk koordinering mellem udvalg

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Godkendt.

Fraværende:

Preben Holmberg

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 26: Gensidig orientering

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Strategisk udviklingsplan for Vojens

Udviklingsplanen blev endeligt behandlet i Haderslev Kommunalbestyrelse 28. februar 2023. Dagsordenspunkt (kommer) og udviklingsplan er vedlagt.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Indstillingen godkendt.

Fraværende:

Preben Holmberg

Bilag

Udviklingsplan Vojens

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 27: Dialogmøde med besøgs-klynger

21/24497

Sagsresume

Dialogmøde med besøgs-klyngerne Fjelstrup og Nordenfjords samt Bjerning, Hammelev og Moltrup.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dialogmødet gennemføres

Sagsfremstilling

Udvalget ønsker at drøfte følgende med besøgs-klyngerne:

- Hvordan tager I imod nye borgere i jeres lokalsamfund?
- Hvordan kan I samarbejde med vores centerbyer, og hvordan kan de samarbejde med jer?

Udvalget har et ønske om at holde dialogmøder med besøgs-klyngerne i forbindelse med

udvalgsmøderne. Tilsammen dækker de i alt 10 besøgs-klynger kommunens 29 landdistrikter. Repræsentanter fra landdistrikterne deltager i dialogmøderne, hvor der vil være mulighed for at

drøfte det enkelte landdistrikts lokale initiativer, aktiviteter og udvikling.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-03-2023

Udgået.

Fraværende:

Preben Holmberg

Fraværende Preben Holmberg

Punkt 28: Underskriftsside

Sagsresume

Land- og Byudviklingsudvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".

Fraværende Preben Holmberg